

Odôvodnenie

A. Všeobecná časť

Jednou z povinností Ministerstva financií Slovenskej republiky v oblasti informatizácie spoločnosti je vydávanie štandardov, čo vyplýva zo zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Za týmto účelom pôsobí na Ministerstve financií Slovenskej republiky Komisia pre štandardizáciu informačných systémov verejnej správy, ktorá zodpovedá za odbornú prípravu návrhov a zavádzanie nových štandardov, ako aj zmenu, alebo zrušenie existujúcich štandardov.

Návrh novely výnosu je koncipovaný v súlade so stavom a vývojom informačných a komunikačných technológií, reflektuje zmeny v organizácii štátnej správy a územnej samosprávy a reaguje na výsledky analýzy uplatňovania doterajšieho zákona v praxi.

Novela výnosu rozširuje oblasti štandardizácie o ďalšie dve oblasti, a to štandardy pre poskytovanie údajov v elektronickom prostredí a štandardy pre poskytovanie cloud computingu a využívanie cloudových služieb a bol doplnený ešte jeden osobitný štandard pre federáciu identít v prostredí e-Governmentu

Zároveň sa do výnosu implementujú zmeny, vyplývajúce z revízie štandardov prístupnosti s ohľadom na proaktívnu harmonizáciu s pripravovanou európskou smernicou ohľadom prístupnosti webových sídiel a predpokladaným dodržiavaním úrovne AA medzinárodného štandardu pre prístupnosť WCAG 2.0, zmeny vyplývajúce zo zabezpečovania technologickej neutrality elektronických služieb verejnej správy, z revízie používania súborov v prostredí verejnej správy a ďalšie drobnejšie zmeny, ktoré vyplynuli z požiadaviek praxe a vývoja technológií.

Návrh výnosu je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, so zákonom č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonmi Slovenskej republiky, s medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Účelom návrhu výnosu je okrem iného aj zefektívnenie čerpania verejných financií. Implementácia štandardov pre informačné systémy verejnej správy predpokladá eliminovanie možných rizík a problémov typu „uzamknutie dodávateľských riešení“ alebo nemožnosť použitia služieb verejnej správy všetkými občanmi. Vytváranie interoperabilného prostredia informačných systémov verejnej správy vo všeobecnosti zakladá aj podmienky pre znižovanie nákladov pri výkone verejnej správy, pričom prípadné finančné nároky na aktivity vyplývajúce z predmetného výnosu budú zabezpečené v rámci schválených limitov jednotlivých rozpočtových kapitol.

DOLOŽKA vybraných vplyvov

A.1. Názov materiálu: Návrh výnosu Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.

Termín začatia a ukončenia PPK: -

A.2. Vplyvy:

	Pozitívne	Žiadne	Negatívne
1. Vplyvy na rozpočet verejnej správy	x		x
2. Vplyvy na podnikateľské prostredie – dochádza k zvýšeniu regulačného zaťaženia?		x	
3. Sociálne vplyvy			
• vplyvy na hospodárenie obyvateľstva,		x	
• sociálnu exklúziu,	x		
• rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť	x		
4. Vplyvy na životné prostredie		x	
5. Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	x		

A.3. Poznámky

Vytváranie interoperabilného prostredia informačných systémov verejnej správy vo všeobecnosti zakladá podmienky pre znižovanie nákladov pri výkone verejnej správy, pričom prípadné finančné nároky na aktivity vyplývajúce z predmetného výnosu budú zabezpečené v rámci schválených limitov jednotlivých rozpočtových kapitol. V súčasnosti nie je možné vplyv na rozpočet verejnej správy kvantifikovať vzhľadom na široké spektrum technológií, používaných povinnými osobami.

Návrh výnosu nemá negatívny vplyv na hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb. Návrh môže mať nepriamy vplyv na podnikateľské prostredie, avšak iba v rozsahu jednoznačnejších alebo pozmenených požiadaviek zo strany povinných osôb, t.j. verejnej správy.

Predpokladá sa priaznivý dopad na obyvateľov v zmysle zvýšenej úrovne kvality života a efektívnejšieho riadenia informatizácie spoločnosti.

Návrh výnosu nemá negatívny vplyv na životné prostredie.

Vplyv na informatizáciu je jednoznačne pozitívny.

A.4. Alternatívne riešenia

A.5. Stanovisko gestorov

DOLOŽKA ZLUČITELNOSTI
návrhu výnosu, ktorým sa mení a dopĺňa výnos č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre
informačné systémy verejnej správy
s právom Európskej únie

1. Predkladateľ právneho predpisu:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

2. Názov návrhu právneho predpisu:

Návrh výnosu, ktorým sa mení a dopĺňa výnos č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.

3. Problematika návrhu právneho predpisu:

a) nie je upravená v práve Európskej únie:

b) nie je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie.

Vzhľadom na vnútroštátny charakter navrhovaného právneho predpisu je bezpredmetné vyjadrovať sa k bodom 4, 5 a 6 doložky zlučiteľnosti.

B. Osobitná časť

K bodu 1

V súlade s doplnením nových oblastí štandardizácie sa upresňuje ich vzťah k zákonu č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 2

Ustanovenie sa gramaticky opravuje.

K bodu 3

Vzhľadom na doplnenie nových oblastí štandardizácie sa rozširuje základný terminologický aparát. Pojmy dataset, dátový zdroj, referencovateľný identifikátor, triplet, identifikátormi spojené údaje a metaúdaje sa vzťahujú najmä k oblasti poskytovania údajov v elektronickom prostredí a vychádzajú z ekvivalentných pojmov v medzinárodnom prostredí, najmä z oblasti zverejňovania otvorených údajov.

Triplet definovaný v písm. u) je základnou jednotkou znalosti pre prostredie automatizovane spracovávaných, ktorá vychádza z princípu, že každú znalosť je ľudským mozgom možné popísať na základné jednoduchého trojslovného princípu, napr. „auto je modré“ (gramaticky je to spodobiteľné aj s „podmet prísudok predmet“). Spájaním s ďalšími takýmito tripletmi (napr. „auto má kolesá“ a „kolesá sú okrúhle“) sa vytvára vedomosť, čo pri tisícoch až miliónoch takýchto tripletov v elektronickom prostredí predstavuje spracovávanie údajov tak, že im môže rozumieť aj počítač, čo v podstate znamená základy umelej inteligencie. Triplet zároveň predstavuje základnú technickú štruktúru formátu RDF.

V súvislosti s problematikou automatizovanej spracovateľnosti je nutné podotknúť, že je rozdiel medzi údajom, informáciou a znalosťou, aj keď sa často krát zamieňajú. Údaj je alfanumerickým zoskupením znakov s konkrétnym významom, informácia je skupinou súvisiacich údajov a znalosť sú informácie s možnosťou odvodzovania ďalších informácií. Toto je dôležité najmä z pohľadu spracovania, kde má automat porozumieť významu, pretože zatiaľ čo pri údají nevie odvodiť ďalší kontext, pri znalosti už môže pri dostatočnom množstve dosahovať porozumenie podobné ľudskému.

Čo sa týka referencovateľného identifikátora v písm. t), je potrebné si vysvetliť niekoľko pojmov:

- „jednoznačným“ sa rozumie, že jednoznačne určuje každý určený zdroj,
- „unikátnym“ sa rozumie to, že nesmie existovať rovnako adresovateľný odlišný obsah, ale jeden obsah môže byť adresovateľný viacnásobne,
- „dlhodobo stabilným“ sa rozumie obvykle aspoň 10 rokov, resp. tak, aby vždy zodpovedal reálnemu stavu identifikovanej entity,
- „formátovo a štruktúrne konzistentným“ sa rozumie dodržiavanie syntakticko-gramatického tvaru (napr. /health namiesto /healthy),

- „jednoduchou čitateľnosťou“ sa rozumie používanie popisu v tvare textového popisu namiesto generovaného kódu (napr. /guidelines namiesto /12355647388293993), pričom sa nemajú používať ani „umelé skratky“ (t.j. časti zo slov),
- „programátorsky kľúčovými slovami“ sa rozumie napr. príkaz typu „query“.

Metaúdaje v písm. w) nemusia vzťahovať iba na objekty, ale aj na určité koncepty, definície a podobne. Metaúdajmi sa dá principiálne popisovať úplne všetko.

Ďalšie nové pojmy v písm. x) až ee) sa týkajú oblasti cloud computingu. Pri cloud computingu sa na účely tohto návrhu rozumie iba taký cloud computing, ktorý spĺňa definíciu podľa tohto ustanovenia, resp. ak poskytovateľ vyhlasuje, že poskytuje cloud computing, tento má byť v súlade s definíciou podľa tohto ustanovenia. Definícia subsumuje definíciu podľa relevantného odporúčania amerického National Institute of Standards and Technology (NIST), kde je cloud computing definovaný prostredníctvom nasledovných 5 charakteristík:

1. samoobslužné služby na vyžiadanie,
2. široký /diverzifikovaný prístup k sieti,
3. zhľukovanie (a virtualizácia) počítačových zdrojov,
4. vysoká elasticita,
5. služby sú merateľné.

Dohoda o poskytovanej úrovni cloudových služieb je vo svojej podstate bežne známa tzv. Service Level Agreement (SLA). Táto by samozrejme mala v súlade s osobitnými predpismi obsahovať aj ďalší obsah, ktorý vecne nie je predmetom oblasti cloud computingu, na ktorý sa definícia zameriava.

Názvy rolí v cloud computingu vychádzajú zo zaužívaných anglických pojmov Cloud Consumer (odberateľ cloudových služieb), Cloud Provider (poskytovateľ cloudových služieb), Cloud Carrier (prevádzkovateľ cloudových služieb), Cloud Broker (sprostredkovateľ cloudových služieb) a Cloud Auditor (audítora cloudu).

V súvislosti s odberateľom cloudových služieb v písm. aa) je nutné podotknúť, že existuje aj používateľ cloudových služieb, čím sa rozumie konkrétna fyzická osoba, ktorá s danou cloudovou službou pracuje (napr. zamestnanec odberateľa cloudových služieb).

Posledným novým pojmom je federačný scenár resp. federácia identít, ktorá sa používa najmä za účelom prepojenia používateľov v systémoch na princípe jedného spoločného prihlásenia do viacerých informačných systémov („single-sign-on“).

K bodu 4

Vzhľadom na situáciu, týkajúcu sa vyčerpania priestoru IPv4 adres je relevantné adekvátne upraviť textáciu, pričom podpora IPv6 je v informačných systémoch verejnej správy vyžadovaná už od roku 2008.

K bodu 5

Vzhľadom na bežnejšie využívanie iného protokolu (REST) pre prenos tzv. automatizovane spracovaných údajov podľa § 13 sa tento protokol dopĺňa do znenie dotknutého štandardu.

K bodu 6

Správami sa rozumejú najmä správy v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente, ktoré si jednotlivé informačné systémy vymieňajú pri komunikácii s Ústredným portálom verejnej správy alebo medzi sebou prostredníctvom tohto portálu. Presným miestom zverejnenia má byť adresa <https://www.slovensko.sk/sk/o-portali>.

SKTalk je schéma správy, ktorá bola navrhnutá po analyzovaní stavu a požiadaviek ako schéma určená špeciálne pre realizáciu e-Government služieb. Splňa všetky základné požiadavky, ktoré sú pre tento typ komunikácie potrebné:

- možnosť integrácie elektronického podpisu, podpora rôznych štandardov,
- možnosť transportu príloh, pričom veľkosť prílohy je obmedzená len možnosťami prenosového kanála,
- párovanie správ podanie – odpoveď.

SkTalk je navrhnutý na báze XML, čím splňa požiadavky pre moderný komunikačný štandard.

K bodu 7

Cieľom doplnenia je zosúladienie s § 13, písm. b) tohto výnosu.

K bodu 8

Obdobne v par. 11 sa dopĺňajú súčasné bežné technologické špecifikácie pre prenos otvorených údajov a v písmene a) sa zároveň dopĺňa tvar špecifikácie súladný s ostatným znením výnosu.

Formát CSV je určený na prenos údajov tabuľkovej formy v súboroch a je určený pre situácie, kedy nie je možné (alebo vhodné) realizovať zápis údajov niektorou z „vyšších“ foriem (napr. XML/XSD alebo RDF).

JSON je generický jazyk pre reprezentáciu informácií na prenos dát cez webové služby a je určený pre situácie, kde tieto informácie o zdrojoch majú byť spracované ďalšou, najmä webovou, aplikáciou.

RDF je jazyk pre reprezentáciu informácií o ľubovoľných zdrojoch na webe (napr. úrad, obec, rieka a podobne). Zdroje sú identifikované prostredníctvom URI identifikátorov, čím sa stávajú referencovateľnými. RDF je určený pre situácie, v ktorých majú byť informácie o zdrojoch namiesto ich prezentácie používateľom spracované ďalšou aplikáciou, pričom je potrebné pracovať aj s významom informácií čím sa z informácií sa stávajú skutočne strojovo spracovateľné znalosti.

OWL poskytuje vyššiu úroveň strojového spracovania významu než RDF, a to pridaním ďalších jazykových konštrukcií (napr. owl:sameAs, owl:differentFrom ...). Aj keď

jazyk OWL umožňuje prenos údajov, jeho hlavnou úlohou je vytváranie ontológií (popisu domény) nejakej oblasti, kde svojou skladbou výrazne prevyšuje možnosti UML.

Pôvodne nepresné znenie sa opravuje technicky presným názvom.

K bodu 9

V súvislosti s jazykom GML je vhodné podotknúť, že v súčasnosti po prijatí Nariadenia Komisie (EÚ) č. 1089/2010 z 23. novembra 2010, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES, pokiaľ ide o interoperabilitu súborov a služieb priestorových údajov, je GML jednou z viacerých reprezentácií, ktorých použitie má v zmysle článku 7 predmetného nariadenia rešpektovať pravidlá kódovania priestorových údajov v súlade s normou EN ISO 19118.

Ďalšie formáty sú výnosom kategorizované odlišným spôsobom, napr. JPG ako grafický súbor, preto sa dotknuté ustanovenie harmonizuje s nadpisom štandardu.

K bodu 10

Najmä vzhľadom na zosúladenie slovenskej legislatívy ohľadom prístupnosti s pripravovanou smernicou EÚ o prístupnosti prešiel dotknutý štandard revíziou a navrhujú sa úpravy, ktoré zabezpečia plnú kompatibilitu s úrovňou AA medzinárodných smerníc WCAG 2.0.

Bod 1.2 sa vypúšťa z dôvodu neexistencie ekvivalentu vo WCAG 2.0 a prekonania daného technologického konceptu. Obdobne platí pre súvisiaci bod 9.1.

Bod 1.6 je bežným základom pre písma na weboch, ktorý pri nepoužití vytvára v praxi výrazné problémy.

Bod 3.1 je ekvivalentom WCAG 2.0: 1.4.5 (AA).

Bod 5.4 je špecifický a aj keď sa vyskytuje zriedkavo, spôsobuje vážne problémy asistenčným technológiám, pričom vo WCAG 2.0 je to dokonca úroveň A.

Vzhľadom na zlúčenie bodu 6.2 s bodom 1.1 sa pôvodný bod 6.3 zmenil na bod 6.2.

Bod 7.3 je ekvivalentom WCAG 2.0: 1.4.2 (A) a 2.2.2 (A).

Bod 9.1 nie je v súčasnom období považovaný za prioritný a WCAG 2.0 ho obsahuje iba okrajovo.

Bod 9.4 je ekvivalentom WCAG 2.0: 2.4.3 (A).

Bod 10.4 je už technologicky prekonaný a nemá vo WCAG 2.0 ekvivalent.

Odkaz na písmeno a) bodu 13.3 sa vzhľadom na zlúčenie písmen a) a b) v tomto bode stalo irelevantným, pričom pôvodné písm. b) má v súčasnosti rovnakú dôležitosť.

K bodu 11

Vzhľadom na postupujúcu elektronizáciu webových sídiel a webových stránok sa zavádza osobitná požiadavka, ktorá napomáha určiť aktuálnosť poskytovaných informácií, a to najmä vzhľadom na garanciu úradných informácií, historicky starším indexáciám vyhľadávačov a podobne.

K bodu 12

Uvedený návrh bol dlhé obdobie odporúčaným štandardom. Vzhľadom na rozširujúce sa poskytovanie elektronických služieb je dôležité, aby boli tieto poskytované v nediskriminačnom prostredí, ktoré nenúti používateľov využívať iba určité vybrané produkty, ale naopak umožňuje používať tie produkty, ktoré používateľom najviac vyhovujú. Na Slovensku je napr. fenomén vysokej podpory prehliadačov Firefox alebo Chrome, ktoré nedokážu správne interpretovať niektoré funkcie implementované iba v prostredí pre Microsoft Explorer a naopak.

Podporované verzie webových prehliadačov je možné nájsť najmä na webovom sídle www.rankings.sk.

K bodu 13

Vzhľadom na to, že mnohé povinné osoby si vytvárali vlastné a často krát nesprávne výklady, dopĺňa sa upresnenie, ktoré explicitne popisuje vytváranie tzv. prístupných dokumentov (súborov) tak, ako je to bežne popisované v príslušných medzinárodných odporúčaníach. Štvrtý bod písm. d) v princípe požaduje jasné určenie poradí čítania.

K bodu 14

Návrh obsahuje explicitné upozornenie, ktorého si mnohí poskytovatelia elektronického obsahu nie sú vedomí, a to že oblasť fontov je vo väčšine prípadov predmetom rôznych licenčných práv a podmienok autorov fontov. Počítačový font je konkrétnou implementáciou písma, bežný človek v praxi medzi pojmi font a písmo nerozlišuje.

Súbor fontu sa obvykle ukladá vo formáte typu TrueType ".ttf" alebo Type1 ".afm/.pfm", ".pfa/.pfb", ".pfm", prípadne Type1 CFF.

K bodu 15

Štandard prechádza výraznou revíziou, pričom sa v budúcnosti zameriava iba na tzv. „úradný obsah“ resp. úradnú komunikáciu, t.j. také textové súbory, ktorých zverejňovanie alebo sprístupňovanie je vyžadované niektorým právnym predpisom, alebo ktoré sú potrebné pre elektronické služby verejnej správy. Cieľom je dosiahnuť otvorenosť a použiteľnosť elektronickej komunikácie s úradmi. Ostatné typy dokumentov, ktoré nemajú takýto charakter (napr. výsledky športového podujatia zamestnancov), by mali optimálne v záujme svojej použiteľnosti takisto tieto princípy dodržiavať, ale nedodržanie nebude považované za porušenie štandardov.

Zároveň sa vzhľadom na zabezpečenie otvorenosti a technologickej neutrality mení koncept používania dvoch „súperiach“ formátov – ODT a DOCX, ktoré sa majú vzhľadom na zaručenie čitateľnosti používať iba oba naraz, pričom umožnenie používania DOCX je novým návrhom.

Vzhľadom na výhrady k formátu DOCX aj na úrovni schvaľovania v ISO sa písmenom h) v budúcnosti obmedzuje použitie iba na verziu Strict.

V rámci pracovnej skupiny PS4 pri Ministerstve financií SR prebehlo rozsiahle testovanie a porovnávanie kompatibility jednotlivých vlastností textových súborov a na základe ich záverov bol určený navrhovaný rozsah podľa písmena g), ktorý vykazoval žiadne

alebo minimálne odchýlky správania sa rôznych formátov textových súborov v aplikáciách na ich spracovanie.

V znení sa vypúšťa podpora formátu RTF, nakoľko tento formát už nie je jeho vývojárom podporovaný a jeho implementácia nie je dobrá napr. v Mac OS, iPadoch a podobne, pričom zabezpečenie jeho plnej funkčnosti v rôznych aplikáciách je významne horšie ako napr. pri DOCX alebo ODT.

V prechodných ustanoveniach v § 47 sa zabezpečuje, aby sa táto nová koncepcia nevzťahovala na už zverejnené súbory, čím sa zamedzí zbytočnej administratívne konvertovaním miliónov starších súborov.

K bodom 16 až 20

V písmene a) sa zamedzuje zámene formátu JPEG s inými obdobnými formátmi, nakoľko JPEG je pracovná skupina, ktorá vydala rôzne iné štandardy a mohlo by prísť k zámene. Táto skupina vydala napríklad JPEG 2000, JPEG XR, JPEG-LS, JPSearch, avšak tie sú rôzneho proprietárneho alebo špecifického charakteru. Norma ISO 10918/ITU-T T.81, T.82, atď. definuje formát JFI (JPEG Interchange Format), ktorý však viaceré detaily nešpecifikoval a preto bol v roku 1991 špecifikovaný formát JFIF, ktorý sa od vtedy používa a ktorý sa napokon v roku 2013 rozhodlo schváliť aj ISO.

Formát TIFF vo všeobecnosti umožňuje rôzne implementácie s odlišnými funkciami, pričom v mnohých býva výrazný problém s korektným spracovaním všetkých takýchto funkcií s výnimkou aplikácie, pre ktorú bol vyvinutý. Z tohto dôvodu sa technicky obmedzuje na najpoužívanejšiu resp. najštandardnejšiu verziu.

SWF je prekonaný formát, ktorý nebude v ďalších aplikáciách podporovaný, a to ani jeho vývojárskou spoločnosťou, firmou Adobe. Jeho funkciu prebrali novšie formáty ako napr. MP4 alebo zatiaľ zotrvávajúci SVG.

Písmenom f) sa zabezpečuje, aby sa táto nová koncepcia nevzťahovala na už zverejnené SWF súbory, čím sa zamedzí zbytočnej administratívne.

K bodu 21

Návrh reflektuje zvyšujúcu sa popularitu prípony .m4a.

K bodu 22

Gramatická oprava nesprávneho názvu.

K bodu 23

Odstraňuje sa nepresnosť, nakoľko MPEG-7 je formát pre metadáta a nie kompresný formát, pričom v praxi verejnej správy sa prakticky vôbec nepoužíva nepoužíva.

Verzie vyššie ako H.264 sú zatiaľ iba pripravované s predpokladom výraznej proprietárnosti, pričom daný bod sa zároveň zosúladuje s obdobným štandardom pre videokonferenciu.

K bodu 24

Znenie sa gramaticky opravuje.

K bodu 25

Opravuje sa súčasná nemožnosť používania iného formátu ako WMA DRM10 ako napr. MP3.

K bodu 26

Inštalácie rôznych osobitných aplikácií nemusia korektne fungovať v každom prostredí, preto sa zavádza možnosť stiahnutia a spustenia si audio a video obsahu v používateľom zvolenom prehrávači.

Súčasný znenie zároveň zabezpečuje, aby sa napr. Flash ako prehrávač mohol ďalej používať, ale zároveň má byť poskytnutá možnosť stiahnuť si príslušný súbor stiahnuť a prehrať si ho bez nutnosti mať inštalácie Flashu.

K bodu 27

Pôvodné písmená a) a b) sa týkajú videokonferencie a IP telefónie, pre ktorú vznikol osobitný standard.

MPEG-4 je v súčasnosti štandardný bežne používaný formát, preto sa do znenia dopĺňa.

V písmene d) sa dopĺňajú doteraz absentujúce protokoly pre prenos streamovaného audia a videa.

V písmenách e) a f) sa explicitne uvádza princíp špecifickej výnimky obdobne ako pri ostatných štandardoch pre súbory, ktorý tu doteraz absentoval.

Inštalácie rôznych osobitných aplikácií spôsobuje najmä bežným používateľom zásadné problémy, nakoľko obvykle nemajú dostatočne technické znalosti správne nastaviť alebo použiť rôzne špecifické prostredia. Ustanovením sa dopĺňa možnosť použitia používateľovej obľúbenej resp. u neho nainštalovanej aplikácie pre prehľadanie audio a video streamingu.

K bodu 28

Štandard vzniká odčlenením od štandardu pre audio a video streaming (písm. a) a b)) a doplnením špecifických technologických špecifikácií pre tieto služby. Zároveň sa obdobne ako pre ostatné štandardy použitia súborov zavádza špecifická výnimka, ktorá umožňuje za splnenia štandardu používať aj ľubovoľnú inú relevantnú technickú špecifikáciu.

K bodu 29

Štandard pre súbory obsahujúce tabuľky je ďalším, ktorý prechádza rozsiahlou revíziou. Hlavným problémom tabuľkových súborov je zásadná nekompatibilita existujúcich formátov, pričom časť z tých najpoužívanejších ako .xls je proprietárna, čo znamená nutnosť zakúpenia si príslušnej aplikácie aj keď má používateľ nainštalovanú inú aplikáciu, ktorá je voľne a zdarma stiahnuteľná. Nekompatibilita existuje aj medzi formátmi tej medzi rôznymi verziami istej aplikácie. Z pohľadu poskytovania úradného obsahu je preto potrebné pristúpiť

k určitým konkrétnym pravidlám, ktoré majú zabrániť nečitateľnosti alebo nepoužiteľnosti poskytovaných súborov.

V prvom sa mení zameranie najmä na tzv. úradnú komunikáciu, pričom ďalšie použitie je riadené niekoľkými základnými princípmi.

Tabuľkové súbory nemajú nahrádzať elektronické formuláre, ktoré majú v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente a v súlade s trendmi v zahraničí predstavovať drvivú väčšinu interaktívnej úradnej komunikácie.

Ak majú mať tabuľky iba vizuálnu hodnotu (t.j. nie je potrebné s nimi pracovať), na ich poskytovanie sa majú používať vo webovom prostredí bežné funkcie v HTML na vytváranie tabuliek a v jednosmernej či obojsmernej komunikácii sa majú v prvom rade obe strany dohodnúť, aký formát si vymenia

Ostáva iba minimum súborov, ktoré z nejakého dôvodu nedodržia niektoré z vyššie uvedených podmienok, a tie by sa mali buď poskytovať v jednoduchej forme v CSV alebo textových súborov (napr. v prípade číselníkov) alebo prostredníctvom formátov ODS a XLSX súčasne. Pre formát CSV sa navyše v prílohe 5 stanovujú vzhľadom na jednoznačnosť jeho štruktúry určité spresnenia. Keďže tabuľka vo webovom prostredí alebo vo formáte ODS a XLSX nemusí byť vždy dobre spracovateľná (napr. vytlačiteľná) a ich úprava do takejto podoby je pre bežného používateľa náročná až nemožná, odporúča sa zároveň poskytovať aj podobu obyčajného textového súboru.

Tento princíp sa v návrhu odporúča aj pre neúradnú komunikáciu, akou je napr. dobrovoľné zverejňovanie telefónnych zoznamov organizácií.

K bodu 30

Pôvodný pojem „bezpečnostné pozície“ sa upravuje na sémanticky zrozumiteľnejšie „privilegované používateľské roly“.

K bodu 31

Federácia identít sa používa za účelom párovania používateľov v rôznych informačných systémoch s cieľom umožniť jedno spoločné prihlásenie do nich. Aby nebolo potrebné viesť pre každý informačný systém osobitné bilaterálne rokovania a špecificky upravovať rozhrania, federácia na úrovni informačných systémov verejnej správy sa popisuje navrhovaným štandardom. Na tento účel sa najbežnejšie používa protokol SAML 2.0. Keďže protokol SAML je pomerne voľne definovaný a umožňuje vysokú variabilitu, pre účely prepojenia informačných systémov s ústredným portálom verejnej správy sa dopĺňajú osobitné technické špecifikácie, ktoré sú rozšírené v prílohe 8 o popis dátovej štruktúry.

K bodu 32

Pre efektívne fungujúcu výmenu informácií v elektronickom prostredí je potrebná jednoznačná identifikácia informačných zdrojov. Vo viacerých technologicky vyspelých krajinách preto najmä v prostredí e-Governmentu prišli k vytváraniu tzv. perzistentných resp. referencovateľných identifikátorov, ktoré majú existovať vo webovom prostredí internetu v nezmenenej podobe prakticky donekonečna. Umožňuje to identifikovať

a odkazovať sa či už na objekty skutočného sveta (napr. rieku, nehnuteľnosť či cestu) alebo na virtuálne objekty (položky číselníkov, databáz a registrov) rovnako bez potreby neustáleho overovania správnosti. Typickým príkladom nesprávneho poskytovania informačného zdroja sú napr. tlačivá na dynamicky sa meniacej adrese webovej stránky, kde príslušný odkaz už onedlho nefunguje. Za ekvivalent perzistentného identifikátora je možné považovať napr. IČO alebo rodné číslo, avšak aby ho bolo možné vo webovom prostredí referencovať (odkazovať sa na neho), je potrebné mu priradiť štruktúru URI (URI je napr. <http://www.mfsr.sk>), čím sa umožní nielen manuálna, ale aj automatizovaná adresácia.

Pre vytváranie referencovateľných číselníkov sa preto v slovenskom prostredí stanovuje presná štruktúra, ktorá zodpovedá obdobným štruktúram a princípom ich vytvárania v zahraničí (napr. vo Veľkej Británii). Vzhľadom na zamedzenie odchýlok vo vecnom popise špecifických častí budú tieto určované prostredníctvom číselníka vedeného MF SR.

Referencovateľné identifikátory by sa mali perspektívne zavádzať všade tam, kde je to možné, t.j. pri každom väčšom redizajne databáz a registrov by sa malo uvažovať už o takomto tvare použitých identifikátorov.

K písm. a), 3.1 – Nakoľko referencovateľný identifikátor sa často krát môže týkať aj abstraktných vecí alebo vzťahov (napr. rodné číslo), pojem entita je vhodnejší ako pojem objekt, ktorý je väčšinou sémanticky vzťahovaný k materiálnemu svetu.

K písm. a), bodu 5 – Podtriedou je napr. verzia alebo priamo volateľné rôzne formáty reprezentácie.

K písm. a), bodu 6 – Referencia by mala byť v súlade s tým, ako sa bežne používa. V prípade komplikovaných slov alebo slov, ktoré sa môžu častejšie meniť je vhodnejšie používať kód (napr. road/R1 alebo school/123 (špecifická škola)); referencia môže byť ID (ak existuje) alebo slovný popis. Štruktúra referencovateľného identifikátora je vytvorená tak, aby sa dala jednoduchým spôsobom vytvárať konverzia s číselníkmi alebo registrami, nakoľko referencia je obvykle práve kód z niektorého číselníka.

Okrem uvedených vlastností existujú ešte viaceré odporúčané vlastnosti, ako napr:

- dereferencovateľnosť – poskytuje sa negóciácia obsahu, t.j. každý používateľský agent dostane z rovnakej URI zmysluplnú odpoveď, napr. prehliadač vráti HTML dokument, RDF klient vráti RDF formát atď.,
- multijazyčnosť – obsah je možné získať vo viacerých jazykoch,
- v štruktúre bez podtriedy sa vždy nachádza najnovšia verzia, staršiu je možné adresovať cez podtriedy.

Tieto sa zatiaľ nezavádzajú ako povinné.

K bodom 33 a 34

Opravuje sa nevhodné zmiešanie klasifikácie podľa úrovne elektronizácie s úrovňou podľa úrovne autentifikácie, pre ktorú sa vytvára samostatný štandard. Autentifikácia v skutočnosti nastáva aj na nižších úrovniach a nie iba na úrovni 3.

Bodom 34 sa opravuje znenie úrovni elektronizácie, kde prax ukázala nejednoznačnosť výkladu niektorých ustanovení. Navrhované znenie presnejšie nadväzuje na metodiky používané Európskou úniou aj Ministerstvom financií SR pri klasifikácii úrovni

elektronizácie služieb a explicitne poukazuje na faktory rozdielnosti niektorých úrovní. Pri klasifikácii sa uvažuje z pohľadu používateľa služby vo vzťahu k vstupu a výstupu, vnútorné vybavenie je predmetom osobitnej klasifikácie. Je nutné podotknúť aj, že nie každá elektronická úroveň musí mať všetky úrovne – v niektorých prípadoch nie sú vzhľadom na charakter danej služby niektoré úrovne dosiahnuteľné (najčastejšie úroveň 4 alebo 3). Typickým príkladom je prihlásenie motorového vozidla, kde vozidlo musí byť fyzicky prítomné a teda nie je možné dosiahnuť úroveň 4.

K bodu 35

V súlade s princípmi zvyšovanie informačnej bezpečnosti, ktorej gestorom je Ministerstvo financií SR, a s cieľom zjednotiť rôzne princípy ochrany informačných systémov sa zavádza klasifikácia elektronických služieb verejnej správy podľa úrovni autentifikácie. Návrh vychádza z európskej metodiky STORK 2.0, kde preberá pravidlá klasifikácie podľa príslušnej metodiky – tieto sú rozpísané v prílohe č. 6.

Ďalšou časťou štandardu sa zabezpečuje, aby boli jednotlivé úrovne v rámci e-Governmentu zmapované a zároveň dodržiavané, čo úzko súvisí napr. aj s ochranou osobných údajov. Príslušná úroveň zároveň určuje parametre nutných požiadaviek pri outsourcingu alebo využívaní cloudových služieb, na ktorých vyžadovanie by mala povinná osoba prihliadnuť.

Uvedený štandard je zároveň prípravou na prijatie zákona o informačnej bezpečnosti.

K bodu 36

Inštalácie rôznych osobitných aplikácií, zásuvných modulov a doplnkov webových prehliadačov (tzv. „pluginov“) spôsobuje najmä bežným používateľom zásadné problémy, nakoľko obvykle nemajú dostatočne technické znalosti správne nastaviť alebo použiť rôzne špecifické prostredia. Tento problém je pomerne bežný aj v prostredí elektronických služieb verejnej správy na Slovensku. Bežným svetovým trendom v používaní webového prostredia je poskytovanie akejkoľvek funkcie či aplikácie priamo v tomto prostredí bez potreby zásahov do používateľovho počítača. Dotknutý štandard reflektuje práve túto požiadavku.

Tento štandard má zabrániť aj praxi, kedy elektronické služby verejnej správy vyžadujú od občanov alebo od iných organizácií vlastnenie operačného systému Microsoft Windows alebo iného komerčného softvéru (bežné je napr. poskytovanie služieb výlučne prostredníctvom ActiveX komponentov pre MS Windows a internetový prehliadač Internet Explorer – typickým príkladom je katasterportal.sk, do roku 2012) .

Štandard má preto zabezpečiť, aby elektronické služby verejnej správy mohol používať každý aj s pomocou bezplatného desktopového operačného systému (tzn. nie určeným pre mobilné zariadenia typu mobilný telefón) a tiež na najrozšírenejších operačných systémoch, ktoré prekročia 5% podiel na trhu. Na zistenie tohto podielu sa odporúča použiť najmä známe webové sídlo www.rankings.sk.

Návrh nadväzuje aj na bod 4.4.1 z Konceptie využívania softvérových produktov vo verejnej správe (schválenej vládou SR 15. júla 2009), podľa ktorého by služby verejnej správy nikdy nemali vyžadovať zakúpenie alebo používanie konkrétneho softvéru od

konkrétneho dodávateľa. Týmto sa taktiež pomáha riešiť spôsob, akým sa pri obstarávaní určuje, ktoré operačné systémy majú byť aplikáciami verejnej správy podporované, resp. v ktorých majú byť testované. Dnes sa v podstate každá organizácia rozhoduje sama bez zásadne jasných pravidiel.

Štandard vymenovaním konkrétnych operačných systémov (Windows, Mac OS X, GNU/Linux) definuje stabilný základ, pričom podpora pre ďalšie systémy je pohyblivá – bude sa ich týkať len za podmienky že získajú nad 5% podiel na trhu). Klientskymi operačnými systémami sa majú na mysli tie, ktoré nie sú serverové.

Navrhovaný štandard môže napomôcť aj interpretácii pravidla 8.1 prístupnosti webových stránok, ktoré je povinné v prípade, kedy je funkčnosť dôležitá. Testovanie kompatibility sa totiž v praxi obvykle musí vykonávať na konkrétnych operačných systémoch. To však neznamená, že webové stránky môžu byť vytvárané „natvrdo“ tak, aby vyžadovali konkrétny operačný systém, webový prehliadač a podobne, práve naopak.

Navrhovaný štandard čiastočne nadväzuje aj na ustanovenia v §9 a §10, ktoré definujú štandardy pre prístup k elektronickým službám. Aj keď sa v týchto paragrafoch explicitne neuvádza, že elektronické služby verejnej správy sa majú poskytovať primárne cez webové stránky, z definovaných aplikačných protokolov elektronických služieb pri komunikácii medzi klientom a webovým serverom to nepriamo vyplýva (HTTP 1.1, XHTML 1.0 a TLS).

K bodu 37

K § 46a až § 46c:

Štandardy poskytovania údajov v elektronickom prostredí majú za cieľ upraviť pomerne nejednotné princípy používania elektronického prostredia pre poskytovanie informácií a údajov. Výraznú diskusiu spustilo najmä povinné zverejňovanie, kde boli nielen praktické implementácie často krát vytvárané úplne nesprávne, ale aj výklady technického prevedenia legislatívnych požiadaviek boli často krát mylné až zásadne odporujúce praxi elektronického prostredia a príslušného práva. Navrhované štandardy sa v súčasnosti zameriavajú na tzv. otvorené údaje, t.j. údaje, ktoré má verejná správa k dispozícii a mala by ich poskytovať verejnosti na voľné použitie, ako to vyžaduje napr. aj smernica č. 2003/98/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora.

Klasifikácia datasetu podľa kvality v § 46a je základom na určenie ďalších požiadaviek. Na základe tejto kvality je možné stanoviť na akej úrovni elektronizácia a použiteľnosti sa nachádza. Nakoľko datasety, ktoré sú poskytované s cieľom automatizovaného spracovania musia mať jednoznačne určitú kvalitu, inak sú v praxi nespracovateľné alebo spracovateľné iba veľmi obtiažne, týkajú sa ich rovnaké požiadavky ako s datasetmi s otvorenými údajmi.

Ustanovenie § 46b definuje podmienky na označenie údajov za otvorené v duchu vyššie uvedenej smernice, pričom otvorený údaj musí byť štruktúrovaný tak, aby bol jednoducho automatizovane spracovateľný a vzhľadom na zabezpečenie interoperability nesmie byť viazaný na nejaké uzatvorené proprietárne riešenie. Takúto podmienku spĺňa napr. formát XML, napr. formát XLS už nie.

V znení § 46c sa vyžaduje, aby bol pre každý poskytovaný dataset otvorených údajov jednoznačne uvedená jeho úroveň kvality. Ďalšie požiadavky vychádzajú z najlepšej praxe a metodík, používaných najmä v USA a Veľkej Británii, kde sú otvorené údaje poskytované už niekoľko rokov. Okrem popísania formátov a schém sa vyžaduje aj zaevidovanie v centrálnom katalógu otvorených údajov, ktorý bol zriadený v súlade s úlohami Iniciatívy pre otvorené vládnutie. Kritickou požiadavkou pre ďalšiu použiteľnosť je jednoznačná informácia o aktuálnosti a platnosti (použiteľnosti) toho ktorého údaj, pričom samotný údaj má výpovednú a spracovateľnú hodnotu obvykle až po poskytnutí ďalších dopĺňajúcich údajov (tzv. metaúdajov).

K § 46d až § 46g:

Štandardy poskytovania cloud computingu a využívania cloudových služieb sa zameriavajú na relatívne novú tému cloud computingu. Cieľom tohto návrhu štandardu je legislatívnou formou deklarovať základné princípy využitia cloud computing vo verejnej správe SR.

Štandard v prvej časti (§ 46d) kategorizuje modely poskytovania cloudových služieb a typy cloud computingu podľa tých najtypickejších. Nakoľko táto oblasť je v stave výrazného rozvoja, priebežne pribúdajú ďalšie modely cloudových služieb ako napr. bezpečnosť ako služba, zálohovanie ako služba a podobne, pre účely tohto výnosu však zatiaľ postačujú tie uvedené. Príkladom pre hybridný cloud je napr. tzv. „cloud bursting“ na vyrovnanie záťaže medzi poskytovanými cloudových služieb.

Štandard pre správu cloud computingu v § 46e určuje základné bezpečnostné požiadavky, ktoré musí povinná osoba dodržiavať pri vytváraní a spravovaní vlastného cloud computingu. Ako je vidno z vlastného textu, tieto požiadavky priamo nadväzujú na bezpečnostné štandardy platné pre informačné systémy verejnej správy vo všeobecnosti, pričom sú rozšírené o určité špecifiká, ktoré sú pre oblasť cloud computingu potrebné.

Podmienkami zosúladovania bezpečnostných požiadaviek alebo cieľov poskytovateľa cloudových služieb sa rozumejú podmienky, za ktorých sa poskytovateľ prispôbi odberateľovi.

Cloud computing vytváraný v gescii povinnej osoby musí okrem bezpečnosti dodržiavať aj požiadavky na jeho architektúru, ktorá je popísaná v prílohe č. 7.

Vzhľadom na dodržiavanie rovnakej úrovne bezpečnosti a zabránenie rôznemu neodbornému „outsourcovaniu“ informačných systémov verejnej správy do prostredia nechránených alebo nesprávne zabezpečených cloud computingov štandard pre používanie cloudových služieb v § 46g harmonizuje základné princípy ohľadom bezpečnosti nezávisle od toho, či sa informačný systém verejnej správy nachádza vo vlastnom alebo cudzom cloud computingu a zároveň hovorí o tom, že na presunutie informačného systému do cloud computingu je vždy potrebné použiť riadnu dohodu o poskytovaní cloudových služieb (tzv. SLA = Service Level Agreement), ktorá spĺňa základné parametre definované týmto výnosom.

K písm. m), bodu 2.5 – V ustanovení sa jedná o úroveň modulov, nie o úroveň systémov, ktoré využívajú cloudové služby.

K bodu 38

Pre všetky nové požiadavky štandardov, ktoré si môžu vyžadovať prispôsobenie informačných systémov verejnej správy sa v súlade so základnými princípmi štandardizácie zavádzajú prechodné obdobia v minimálnom rozsahu 1 roka. Predpisom uvedeným v jednotlivých ustanoveniach sa legislatívne rozumejú relevantné ustanovenia výnosu č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.

Odsekom 1 § 47a sa zabezpečuje, aby bolo možné súbory RTF zverejňovať v štandardnom jednoročnom prechodnom období a aby sa nová koncepcia textových súborov po nadobudnutí účinnosti nevzťahovala na už zverejnené súbory, čím sa zamedzí zbytočnej administratívnej konverzií miliónov starších RTF súborov. To znamená, že súbory RTF bude možné zverejňovať ešte 1 rok po účinnosti výnosu a po uplynutí tohto obdobia ich bude možné všetky dovedy zverejnené RTF súbory ponechať naďalej zverejnené v takomto formáte (t.j. nebude nutné dovedy zverejnené RTF súbory konvertovať). Pri odosielaní ako časovo ukončenom jednorazovom úkone takéto doplnenie nie je potrebné.

Aj keď počet zverejnených SWF súborov je vo výrazne nižšom množstve odsekom 2 § 47a sa zabezpečuje obdobný postup ako pri formáte RTF.

Prechodné obdobie pre súbory s tabuľkami je zavedené posunutím účinnosti podľa článku II, odsekom 1 § 47b sa rovnako ako pri RTF zabraňuje zbytočnej konverzii dovedy zverejnených súborov.

Nové požiadavky na audio a video súbory podľa § 21 písm. h) a audio a video streaming podľa § 22 písm. g) majú takisto prechodné obdobie podľa článku II, odseky 4 a 5 § 47b však obdobne ako vyššie zabraňujú zbytočným spätným úpravám webových sídiel a § 47c takýto princíp aplikuje na novú požiadavku podľa § 23 písm. g).

K bodom 39 až 59

Príloha 1 je vlastným znením štandardov prístupnosti v súlade a upravuje sa o znenia popísané v odôvodnení k bodu 11.

V celej prílohe č. 1 sa pojem „klikateľná mapa“ nahradzuje sémanticky zrozumiteľnejším pojmom „interaktívna mapa“.

Bod 1.1.6 vzniká zlúčením s pôvodným bodom 6.2, ktorý sa zrušuje.

Pojem „bežný font“ sa v bode 1.6 nahrádza technicky presnejším „generický font“.

Bod 3.1.3 sa spresňuje, aby sa zabránilo výkladu, že obrázky sa vôbec nemajú používať.

Bod 3.2 sa technicky spresňuje a harmonizuje s ostatným znením výnosu.

V posledných rokoch zväčšilo množstvo prípadov, že sa na vytváranie webových stránok nepoužívajú na to určené redakčné systémy, ale rôzne aplikácie, určené na úplne odlišné účely, ktoré už v základe nedokážu vytvárať správny kód. Toto spôsobuje zásadné problémy rôznym ďalším aplikáciám a nástrojom, preto štandard v bode 3.2.3 reflektuje uvedenú situáciu.

V bode 3.4.3 sa dopĺňa technické upresnenie podľa bodu 1.4.4 smerníc WCAG 2.0.

Bod 6.2 sa upravuje v súlade s voľnejším znením WCAG 2.0 pre oblasť skriptov, kde ich použitie na rozdiel od WCAG 1.0 nie je zakazované, ale požaduje sa používať a poskytovať ich v prístupnej forme. Typickým problémom je napr. zbytočné používanie skriptov na ovládanie hlavného menu, ktoré sa bez skriptu nedá použiť, naopak interaktívne mapy alebo automatizované kontroly elektronických formulárov sa bez skriptov v podstate nedajú použiť.

V prostredí HTML 5 je na prístupný popis špecificky vytvorená technická špecifikácia WAI-ARIA, čo zohľadňuje bod 6.2.3.

V bode 9.4.1 sa explicitne vysvetľuje význam znenia.

Body 10.3, 10.4 a časť bodu 10.5 sa zrušujú vzhľadom na svoju technologickú zastaranosť. V súčasnosti už dotknuté témy nie sú problematické.

Bod 11.2 sa upravuje najmä z gramatického pohľadu.

Bod 11.5 sa dopĺňa o správny technologický postup narábania s rôznymi webovými prehliadačmi, pričom tento bod nemá charakter povinnej dodržiavanej časti prístupnosti.

Bod 13.3 zlučuje pôvodné písmená a) a b), čím sa obidve časti zaraďujú do povinných štandardov, a to najmä z dôvodu poskytovania obsahu tak, aby ho asistenčné technológie najmä zrakovo postihnutých vedeli správne spracovávať.

Úprava v bode 13.6.2 má gramatický charakter.

Bod 13.11 sa rozširuje o ďalšie časti, napomáhajúce zvyšovaniu použiteľnosti obsahu webových sídiel a komfortu ich používateľov. Požiadavka v písmene b) sa týka najmä skomprimovaných súborov typu ZIP, kde je vhodné poskytovať informácie o ich obsahu, aby sa používateľ mohol lepšie rozhodnúť, či si ich chce stiahnuť a otvoriť.

Obdobne to platí pre formát XML, ktorá je formátom kontajnerového typu a je možné ho vytvoriť vo veľkom množstve aplikácií, pre správne použitie je potrebné uvádzať ako bol takýto súbor vytvorený a v akom variante existujúcich technických možností jeho dizajnu.

Bod 13.13 sa technicky upresňuje.

K bodu 14.4.1.2 je nutné uviesť, že úvodnou webovou stránkou sa rozumie úvodná stránka s hlavnou navigáciou a obsahom, nie tzv. „rozcestník“, ktorý obsahuje privítanie alebo iba základný výber napr. slovenskej a anglickej verzie.

Bod 14.5 je novým bodom a jeho cieľom je dosiahnutie garancie resp. možnosti odvodenia si aktuálnosti poskytovaných informácií používateľom. Webové sídla sa často krát obnovujú iba zriedkavo alebo obsahujú neaktualizované údaje, prípadne sú rôznymi vyhľadávačmi nájditelné už historicky neplatné údaje. Toto všetko spôsobuje problémy s používaním správnych verzií formulárov alebo reagovaní na výzvy či iné požiadavky zo strany verejnej správy, preto sa dopĺňa požiadavka na informáciu o aktuálnosti, ktorá zároveň úzko nadväzuje na obdobnú požiadavku pri poskytovaní údajov v elektronickom prostredí.

K bodu 60

Vzhľadom na správnu legislatívnu techniku sa v znení prílohy 2 opravujú správne označenia organizácií.

K bodom 61 až 68

Vzhľadom na doplnenie formátu RDF a jazyka OWL sa v katalógu dátových prvkov dopĺňajú príslušné ontológie, ktoré boli pre tento formát identifikované pre popis príslušných dátových prvkov. V súlade s princípmi modernej výmeny dát, ktoré sa zavádzajú na medzinárodnej úrovni, nie je cieľom vytvárať, ale preberať už existujúce medzinárodné sémantické popisy dátových prvkov a vzťahov, čo reflektujú zmeny v prílohe č. 2. Technický popis vychádza zo štandardných popisov ontológií pre formát RDF.

K bodu 69

Príloha č. 3 je novou prílohou, ktorou sa nahrádza pôvodný obsah štandardov pre elektronické formuláre. Aj keď v základe vychádza z týchto štandardov, jej štruktúra a obsah sa po rozsiahlych diskusiách s verejným, súkromným aj akademickým sektorom zmenila a na mnohých miestach technicky spresnila.

Štandard pre elektronické formuláre vymedzuje súbor požiadaviek pre tvorbu a využívanie elektronických formulárov v organizáciách verejnej správy SR. Formuláre sú v súčasnosti elektronickom prostredí vytvárané veľmi rôznorodým a nekonzistentným spôsobom.

Cieľom tohto štandardu je:

- zavedenie jednotnej formy, jednotnej štruktúry a jednotných pravidiel pre tvorbu elektronických formulárov v organizáciách verejnej správy SR,
- zosúladenie technických požiadaviek a terminológie s pripravovanou aj platnou legislatívou v oblasti informatizácie spoločnosti,
- zabezpečenie interoperability s technickým riešením centrálnej architektúry pre e-Government.

Tento štandard je určený najmä:

- všetkým povinným osobám podľa zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy (ďalej len „zákon o IS VS“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- všetkým dodávateľom informačno-technologických riešení, ako aj poskytovateľom elektronických služieb verejnej správy.

Základným princípom poskytovania a používania elektronických formulárov subjektmi verejnej správy je, že používateľ by nemal zakaždým vyplňať odlišné usporiadanie požadovaných údajov, prehľadávať odlišné dizajnové rozloženie a využívať odlišné pomocné funkcie, ale mal by sa sústrediť iba na správnosť vloženia údajov, v prostredí, ktoré má bežne vžitú a ktoré je pre neho používateľsky komfortné. Informačné systémy verejnej správy by mali používať elektronické formuláre so zjednotenou formou, štruktúrou a dátovými zdrojmi. Prostriedky elektronického prostredia by mali zároveň vykonať všetky možné automatické kontroly chýb a nápovedy, aby sa minimalizovala chybovosť.

Elektronické formuláre verejnej správy by mali byť v čo najskoršej budúcnosti v optimálnej „inteligentnej“ podobe schopné predvyplniť väčšinu údajov priamo z existujúcich evidencií (registrov verejnej správy) a úloha používateľa by sa mala obmedziť

iba na overenie správnosti a prípadné doplnenie. V dlhšom časovom rámci sa predpokladá minimalizácia vyplňaných údajov.

Elektronické formuláre sú prioritne vytvárané pre služby s veľkou frekvenciou použitia alebo použitím významného aspoň nadpolovičnou väčšinou klientov danej organizácie za rok. V konečnom dôsledku však majú byť vytvorené pre každú službu, kde je to možné

Základná štruktúra prílohy č. 3 je rozdelená podľa jednotlivých častí procesu vytvárania, poskytovania a používania elektronických formulárov, pričom v prvej časti sa explicitne definujú základné pojmy, ktoré nadväzujú aj na zákon č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente.

Tzv. „obyčajný“ formulár slúži najmä na elektronické vyplnenie, vytlačenie a fyzické doručenie, nedá sa však automatizovane, plne interoperabilne spracovávať ani neposkytuje nadstavbové funkcie pre podpísanie, kontrolu a podobne. Formuláre určené na vyplňanie údajov majú najmä charakter textových súborov a preto ich nie je vhodné považovať za tabuľky, pri ktorých je potrebné zachovať úplnú funkčnosť tabuľkových procesorov. Pri formulároch je potrebné taktiež zabezpečiť, aby boli prezentované používateľovi v nezmenenom vizuálnom rozložení (čo špecifické tabuľkové formáty mnoho krát umožňujú iba komplikovane), pretože v opačnom prípade bývajú formuláre často krát neplatné.

Elektronický formulár je v podstate prázdny vzor, ktorý neobsahuje žiadne údaje používateľa elektronický formulára. Vyplnený elektronický formulár vzniká vyplnením aspoň jedného údaja, t.j. vyplnením aspoň jedného dátového poľa. Vyplnený elektronický formulár je teda elektronický formulár spolu s vyplnenými údajmi. Vyplnený však neznamená validný (t.j. všetky údaje sú vyplnené správne).

Vyplnený elektronický formulár slúži na sprostredkovanie elektronickej komunikácie (ďalšie konanie) medzi používateľom služby (používateľom elektronický formulára) a gestorom elektronickej služby v predpísanej forme.

Gestor elektronickej služby je väčšinou zároveň poskytovateľom elektronického formulára. Osobitným prípadom je ak je poskytovateľom elektronického formulára nadradený orgán, pričom gestormi sú ním riadené alebo metodicky usmerňované zložky alebo organizácie. Typickým príkladom je napr. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, kde je tvorcom a teda poskytovateľom elektronického formulára ústredie, avšak gestormi elektronickej služby vo vzťahu k občanom sú jednotlivé Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny podľa trvalého bydliska daného občana.

Predmetom časti 2 je vymedzenie súboru pravidiel a postupov na tvorbu elektronických formulárov poskytovateľom elektronického formulára, ktorá je ukončená publikovaním elektronického formulára určeným spôsobom.

K bodu 2.1.2 – Súčasťou elektronického formulára sa rozumie všetko čo elektronický formulár obsahuje alebo čo k nemu patrí. Vzhľadom na jednoznačnosť je nutné skonštatovať, že napr. pomocné informácie sú súčasťou pravidiel pre vyplňanie.

K bodu 2.1.4 – Návrh nadväzuje na ods. 2, § 24 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente - pre elektronický formulár úradnej listiny sa dopĺňajú špecifické požiadavky na funkcie používateľského rozhrania.

K bodu 2.2.1 – Časť týchto údajov môže byť poskytovateľom elektronického formulára iba prednastavená a doplní sa dynamicky podľa použitého elektronického formulára, napr. ak sa jedná o gestora elektronickej služby podľa lokality používateľa elektronického formulára. Predpokladaný tvar pre písm. b) bude : <http://data.gov.sk/id/form/{referencia}>, pričom referenciou je kód pridelený modulom elektronických formulárov.

K bodu 2.4 – Jedným z cieľov informatizácie je zavedenie automatizácie všetkých logických kontrol, a to najmä číselných, aby sa odstránili zbytočné chyby, ktoré vedú k opravným podaniam a predlžovaniu celého procesu komunikácie.

K bodu 2.5.4 – Univerzálne formulárové oddiely môžu byť napr.:

- a) univerzálny oddiel pre prezentáciu identifikačných údajov elektronický formulára,
- b) oddiel pre identifikáciu používateľa elektronický formulára,
- c) univerzálny formulárový oddiel pre identifikáciu fyzickej osoby,
- d) univerzálny formulárový oddiel pre identifikáciu právnickej osoby,
- e) univerzálny formulárový oddiel pre identifikáciu fyzickej osoby - podnikateľa,
- f) univerzálny formulárový oddiel pre všeobecnú adresu miesta,
- g) univerzálny oddiel pre korešpondenčnú adresu,
- h) univerzálny oddiel príloh.

K bodu 2.6 – Prezentácie môžu byť rôzneho typu, pričom zvuková prezentácia sa považuje za nadstavbu vizuálnej prezentácie.

K bodu 2.6.6 – Nakoľko existuje viac rôznych XSL-FO procesorov pre vytvorenie PDF z XLS-FO, predpokladá sa vytvorenie dedikovanej služby na Ústrednom portáli verejnej správy, ktorá zaručí rovnakosť výsledku transformácie.

K bodu 2.6.7 – Podpisovaním sa na účely tohto predpisu rozumie nielen podpísanie elektronickým podpisom, ale aj iný ekvivalentný spôsob autorizácie elektronického formulára ako elektronickým podpisom.

K bodu 2.6.8 – Fonty musia umožňovať ich vloženie do PDF, čo je možné splniť iba takým formátom fontu, ktorý je predpísaný v špecifikácii PDF, prípadne jeho licenčnou zmluvou, resp. takým formátom, ktorý táto licenčná zmluva nezakazuje. PDF 1.3 až 1.5 umožňuje vkladať len fonty vo formátoch TrueType a Type1 (a Type1 vo formáte CFF-Compact Font Format). Od PDF 1.6 sa umožňuje aj OpenType. Prípadné použitie fontu v nevhodnom formáte môže spôsobovať technické problémy.

K bodu 2.6.9 – Jedná sa o XSL-FO vytvorené na ľubovoľnom mieste, t.j. aj mimo prostredia poskytovateľa elektronického formulára.

(Pre informáciu: Licencie k fontom často povoľujú vkladanie/zahrnutie fontu do súboru/dokumentu za podmienky, že sa tento font používa v "bezpečnom" formáte, ktorý umožní len zobrazovanie a tlačenie a font sa nedá upravovať alebo modifikovať.)d

K bodu 2.7 – Niektoré prílohy môžu mať veľmi osobitný charakter, napr. dôkazové predmety alebo nahrávka záznamu, možné spôsoby priloženia ku konaniu preto vyplývajú z povahy konkrétneho konania.

Tretia časť v stručnosti popisuje pravidlá pre publikáciu.

K bodu 3.1.2 – Modul elektronických formulárov je jeden zo spoločných modulov Ústredného portálu verejnej správy. Zabezpečuje vedenie platných elektronických formulárov pre elektronické služby verejnej správy, ako aj elektronických formulárov so zrušenou platnosťou, sprístupňovanie elektronických formulárov podľa požiadaviek na typ elektronického formulára a dobu platnosti, ako aj funkcie spojené s riadením životného cyklu elektronických formulárov, najmä evidenciu elektronického formulára a proces jeho schvaľovania, publikovanie elektronického formulára a zrušenie jeho platnosti.

Elektronické formuláre majú byť verejnosti t.j. používateľom elektronický formulárov sprístupňované práve prostredníctvom tohto modulu, prípadne aj na špecifických portáloch príslušných úradov.

Štvrtá časť popisuje pravidlá a postupy pre prostredie, prostredníctvom ktorého používateľ elektronický formulára vyplní potrebné údaje.

K bodu 4.1.1 – Manuálny spôsob môže k vyplňaniu používať špecializovaný nástroj na vyplňanie (angl. „filler“), ktorý si musí používateľ elektronického formulára spustiť a väčšinou aj uložiť na svojom zariadení. Tento spôsob však nie je vzhľadom na problémy s interoperabilitou a znalosťami používateľov elektronických formulárov vhodný, odporúčané je vyplňanie bez potreby akejkoľvek špecifickej inštalácie, t.j. iba prostredníctvom webových stránok.

K bodu 4.1.1, písm. a), prvý bod – Toto spĺňa napr. on-line webová stránka, ktorá formou pomocníka alebo osobitnej stránky so všetkými validáciami a automatickým dopĺňaním už známych informácií umožní používateľovi vyplniť a následne odoslať elektronický formulár. Iným príkladom je využitie aplikácie, ktorá komunikuje s číselníkmi a inými zdrojmi údajov kvôli validácii.

K bodu 4.1.1, písm. a), druhý bod – Takáto možnosť je určená pre používateľa, ktorý nemá pri vyplňaní prístup k internetu a použije na vyplnenie aplikáciu, ktorá využíva číselníky a validácie obsiahnuté priamo v elektronickom formulári. Po finalizácii je vyplnený elektronický formulár odoslaný do cieľového systému napr. prostredníctvom USB alebo e-mailu.

K bodu 4.1.1, písm. b) – Tento spôsob slúži pre automatizované podania, vykonávané medzi informačnými systémami. Zdrojový systém v tomto prípade zasiela cez webovú službu (alebo inak) cieľovému systému obsah formulára priamo v XML. Odpoveďou je obvykle potvrdenie prijatia alebo zoznam údajov, ktoré neprešli validáciou, čo už však patrí do fázy spracovania.

K bodu 4.2 – Technické riešenie používateľského rozhrania má v prvom rade maximálne zohľadňovať jednoduchosť a komfortnosť použitia pre používateľov elektronického formulára. Textové informácie sú vytvárané používateľsky zrozumiteľnými formuláciami s minimalizáciou odborných alebo komplikovaných výrazov.

K bodu 4.2.2 – Táto požiadavka vyplýva zo štandardov prístupnosti, nakoľko nie každé zariadenie má myš a nie každý ju môže resp. dokáže použiť.

K bodu 4.2.4 – Značkou sa rozumie tzv. „tag“ jazyka HTML alebo jeho ekvivalent v inom jazyku.

K bodu 4.2.7 – Napr. ak je použitý dátový prvok „fyzická adresa“, ale účelom použitia je vyplnenie „doručovacej adresy“, názov je „doručovacia adresa“.

K bodu 4.2.10 – Šírka dátových polí sa určuje s ohľadom na dobré optické znázornenie a maximálny počet znakov, ktorý je možné zadať.

K bodu 4.3.1 – Formulárové oddiely predstavujú logické usporiadanie dátových polí a ďalších textových informácií, zatiaľ čo procesné kroky predstavujú postupné usporiadanie formulárových oddielov pre zlepšenie čitateľnosti a práce používateľa elektronického formulára, aby mohol elektronickým formulárom napr. „listovať“. Vizúálna strana by mala byť prispôbena zariadeniu, ktoré používa používateľ elektronického formulára.

K bodu 4.3.2 – Jeden formulárový oddiel sa obvykle zobrazuje na jednej vizuálnej strane resp. ako jeden procesný krok, ale najmä v prípade minimálneho rozsahu formulárového oddielu (napr. dve dátové polia) je vhodné ho z dôvodu používateľskej komfortnosti zlúčiť s ďalším formulárovým oddielom v rámci jedného procesného kroku.

K bodu 4.3.3 - Tento rozsah zohľadňuje praktickú čitateľnosť, nakoľko príliš rozsiahly text sa stáva pre používateľa elektronického formulára výrazne menej použiteľným. Samozrejme najmä v prípadoch dynamických formulárových oddielov môže byť tento rozsah väčší.

K bodu 4.3.6 – Dôležitým údajom sa rozumie napr. ak sa jedná o daňové priznanie výška dane a výška 2%, ktoré platiteľ dane poskytne.

K bodu 4.3.7 – Pomocná vizuálna strana je obvykle zobrazovaná ako „pop-up okno“ t.j. osobitné okno webového prehliadača.

Pomocnými vizuálnymi stranami môžu byť napríklad

- a) interaktívna pomoc pri vyplňovaní, napr. pomoc pri hľadaní poštového smerového čísla alebo identifikátora obce,
- b) strana na uloženie vyplnených údajov,
- c) strana na vloženie predtým uložených údajov do elektronický formulára,
- d) strana na zobrazenie informácií, vysvetliviek, pokynov na vyplnenie dátových polí, osobitné ovládanie,
- e) zoznam chýb, ktorý slúži na ľahšie spracovanie hlásení o chybe, pochádzajúcej z kontroly elektronický formulára a závislostí medzi viacerými procesnými krokmi.

K bodu 4.3.16 – Príslušné funkcie nemusia byť priamo funkciami elektronického formulára, ale iba sprístupnením funkcií používateľského rozhrania resp. obslužnej aplikácie. Predbežný návrh číselníka je nasledovný:

Tabuľka č. 1: Štandardné ovládacie prvky týkajúce sa elektronického formulára

Názov	Funkcia
„Ďalej“	Zmení aktuálne zobrazovaný procesný krok na nasledovný procesný krok.
„Späť“	Zmení aktuálne zobrazovaný procesný krok na predchádzajúci procesný krok.
„Načítať údaje“	Vloží do elektronického formulára uložené údaje.
„Uložiť“	Uloží vložené údaje do určeného dátového úložiska za účelom ich budúceho načítania. Využitie je najčastejšie z dôvodu prerušenia práce.
„Uložiť podpísané“	Uloží vložené údaje do určeného dátového úložiska s poskytnutím funkcie ich podpísania. Najčastejšie využitie je pre vytvorenie overovacej kópie.
„Uložiť ako“ alebo „Konvertovať“	Ponúkne uloženie v rôznych formátoch a následne elektronický formulár uloží v tomto formáte.
„Náhľad na tlač“	Zobrazí náhľad vo finálnej tlačovej podobe.
„Tlačiť“	Otvorí ovládanie tlače alebo priamo vytlačí elektronický formulár.
„Podpísať“	Poskytne funkciu elektronického podpísania.
„Podpísať a odoslať“	Poskytne funkciu elektronického podpísania a funkciu vytvorenia správy.
„Odoslať“	Poskytne funkciu vytvorenia správy.
„Zatvoriť bez uloženia“	Zatvorí elektronický formulár bez jeho uloženia alebo odoslania a zruší vyplňanie.
„Vymazať údaje“ alebo „Vyčistiť údaje“	Vymaže doteraz vyplnené údaje.
„?“ alebo „i“	Vyvolá návod.

K bodu 4.4 – Vyplňovanie dátových polí môže byť vykonávané manuálne vkladáním fyzickou osobu alebo automatizovane z príslušného dátového zdroja (napr. prostredníctvom webovej služby). Automatizované vyplňanie môže byť buď v plnom rozsahu zabezpečené informačným systémom (automatizovaný spôsob vyplňania) alebo pri manuálnom spôsobe vyplňania zabezpečené kontrolnými funkciami alebo čiastočnou automatizáciou niektorých dátových polí.

K bodu 4.4.1 – Identifikácia a autentifikácia je predmetom kapitoly 4.6.

K bodu 4.4.11 – Typickým príkladom sú rôzne zaškrťavacie dátové polia.

K bodu 4.4.12 – Vyplňaním iným ako manuálnym spôsobom sa rozumie načítanie údajov prostredníctvom automatizovanej funkcie.

K bodu 4.4.13 – Dátové pole využívajúce vyplňanie výberom podľa číselníka má obvykle tvar výberového menu.

K bodu 4.4.14 – Príkladmi formátovania môže byť napr.:

- a) Rodné číslo sa uvádza bez medzier a lomítka.
- b) IČO sa uvádza bez medzier a s úvodnými nulami.
- c) PSČ sa uvádza bez medzier.
- d) Telefón sa uvádza v tvare +XXX YY ZZZZZ.
- e) E-mailová adresa sa v prípade viacerých adries sa oddeľujú bodkočiarkou (;).

Údaj sa obvykle zadáva vcelku a nie rozdelené po jednotlivých znakoch.

K bodu 4.5 – Používateľ elektronického formulára má mať najmä z dôvodu obmedzeného času, potrebných konzultácií a iných vždy možnosť prerušiť a opätovne obnoviť vyplňanie elektronického formulára.

K bodu 4.5.3 - Určeným úložiskom môže byť vo všeobecnosti počítač používateľa elektronického formulára, webový priestor poskytovateľa elektronického formulára, zaslanie na určenú e-mailovú adresu a podobne, prípadne kombinácia rôznych možností. Vzhľadom na bežné nízke povedomie o IKT a následné komplikácie s hľadaním uložených údajov je odporúčané poskytovať úložisko aj na strane poskytovateľa elektronického formulára resp. gestora elektronickej služby.

K bodu 4.6 – Jednou zo základných výhod elektronického prostredia je využívanie automatizovaných kontrol, ktoré výrazne redukuje bežné ľudské chyby z nepozornosti.

K bodu 4.6.1 – Jedným z cieľov kontrol je aj nahradiť fyzickú asistenciu zamestnanca príslušného úradu.

K bodu 4.6.5 – Tento bod sa netýka stavu, ak bola zistená chyba a jeho použitie je dobrovoľné.

K bodu 4.7.2 – Príjemcom nemusí byť iba dotyčná organizácia ako poskytovateľ formulára alebo gestor elektronickej služby, ale aj miestne príslušná organizačná zložka, napr. „Daňový úrad X“, pričom v tomto prípade je poskytovateľom elektronického formulára Finančné riaditeľstvo SR. Obdobne to môže byť v prípade lekára ako príjemcu elektronického formulára, ktorého poskytovateľom je Národné centrum zdravotníckych informácií, ale gestorom elektronickej služby verejnej správy je napr. Ministerstvo zdravotníctva SR.

K bodu 4.7.10 – Takto vytlačiteľná nápoveda nenahrádza tú interaktívnu, má iba doplnkovú funkciu.

K bodu 4.8 – Rozhranie pre vyplňanie môže pri vyplňovaní vyžadovať identifikáciu a autentifikáciu osoby. Identifikáciou sa rozumie uvedenie identifikačných znakov s cieľom rozoznania identity osoby (napr. prihlasovacieho mena, mena a priezviska atď.) a autentifikáciou sa rozumie ich potvrdenie určeným spôsobom (napr. osobitným kódom typu heslo, SMS správou, elektronickým podpisom atď.).

Pre úkony podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente je typ autentifikácie určený v zmysle príslušných ustanovení. Autentifikácia môže byť vykonaná už pred začatím vyplňania elektronického formulára alebo môže byť vyžadovaná na konci pri uzatváraní elektronického formulára pred jeho odoslaním. V prípade sofistikovaných služieb môže byť použitá aj pre predvyplnenie dátových polí (najmä pre personalizovaných alebo proaktívnych

službách), čo má za následok výrazné uľahčenie a urýchlenie vyplnenia elektronického formulára, nesmie však byť prekážkou vyplneniu bežným manuálnym spôsobom.

K bodu 4.9.1 - Nakoľko nie každá príloha elektronického formulára je nutne doručiteľná elektronicky (vyplýva to z príslušnej legislatívy a charakteru danej prílohy), spôsoby môžu byť napr. elektronicky, listinne poštou alebo osobne na adresu XX.

K bodu 5 – Funkcie na vytlačenie a podpísanie sú obvykle používané až po uzavretí celého elektronického formulára, t.j. po finalizácii jeho vyplňania. Formulár v tejto podobe sa už obvykle ďalej elektronicky nevyplňa.

K bodu 5.1.1 – Podpísanie elektronického formulára predstavuje zároveň jeho autorizáciu.

K bodu 5.1.2 – Spôsob uloženia v elektronickom podpise je predmetom príslušnej legislatívy a nie tohto výnosu.

K bodu 5.1.8 – Úkon autorizácie vyplneného elektronického formulára sa vykonáva podľa požiadaviek legislatívy, napr. zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou.

K časti 6 – Vyplnený elektronický formulár je predmetom ďalšieho konania voči cieľovému príjemcovi (najmä v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente).

Proces spracovania elektronický formulára je možné definovať nasledujúcimi krokmi:

- a) vytvorenie správy, obsahujúcej vyplnený elektronický formulár,
- b) odoslanie a doručenie správy,
- c) spracovanie dátového obsahu elektronický formulára.

K bodu 6.1 – Vyplnením elektronického formulára vzniká niektorý typ dokumentu (žiadosť, oznámenie, rozhodnutie, sťažnosť, žaloba a podobne), ktorý je následne zaslaný (vzniká elektronické podanie) a prijatý (vzniká elektronické doručenie) príjemcom. V prípade zasielania elektronickými prostriedkami sa jedná o elektronický dokument. V prípade vytlačenia a zasielania vyplneného elektronického formulára bežnou poštovou komunikáciou sa jedná o listinný dokument. Príslušné postupy prebiehajú v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente.

K bodu 6.1.1 - V budúcnosti je možné uvažovať v oblasti e-Governmentu o adrese príjemcu ako o ďalšom metaúdaji v identifikačných údajoch elektronického formulára, príslušná architektúra však zatiaľ nie je dostatočne vybudovaná.

K bodu 6.1.2 - Vzhľadom na zníženie záťaže komunikácie medzi informačnými systémami sa neprenáša celý vyplnený elektronického formulára, ale iba vyplnené údaje.

K bodu 6.1.5 – Okrem veľkosti by mal byť maximalizovaný aj počet elektronicky doručiteľných príloh, zatiaľ čo celkové množstvo príloh by malo byť minimalizované, nakoľko to napomáha plnej elektronizácii príslušnej elektronickej služby a zlepšuje sémantickú použiteľnosť elektronického formulára.

K bodu 6.2 – Po vytvorení elektronickej správy obsahujúcej vyplnený elektronický formulár je táto odoslaná prostredníctvom na to určeného miesta (prístupového bodu, na tieto

účely vybudovaného rozhrania a podobne). Následne je správa doručená adresátovi v zmysle príslušného zákona.

K bodu 6.3 – Štruktúra dát vyplneného elektronického formulára umožňuje automatizované spracovanie. Po prijatí elektronickej správy je jej obsah spracovaný, vrátane dátového obsahu vyplneného elektronického formulára.

K bodu 6.4 – Používateľ by mal byť vždy schopný elektronický formulár alebo vyplnený elektronický formulár vytlačiť, podpísať a doručiť osobne alebo poštou.

Časť 7 popisuje technické náležitosti tzv. kontajnera (povinných a voliteľných súčastí v rámci jednotného balíka.

Kontajner slúži teda na archiváciu, prenos a implementáciu elektronického formulára a vyplneného elektronického formulára. Povinné súčasti elektronického formulára pri procese podania vyplneného elektronického formulára môžu podliehať vlastnej špecifikácii podľa konkrétnej implementácie.

Všetky súčasti elektronického formulára musia v zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. pozostávať z otvorených štandardov, ktorými sa zabezpečí integrovateľnosť s inými informačnými systémami. Ku všetkým použitým štandardom preto musí byť k dispozícii úplná dokumentácia. Pokiaľ je použitá len časť štandardu, jeho odvodenina, alebo implementácia adaptuje len časť štandardu (teda jeho subset), požadovaná je úplná dokumentácia všetkých podporovaných vlastností z dôvodu zachovania interoperability. Referencie na dokumentáciu sú súčasťou definície elektronického formulára.

K bodu 7.6.1 – V tomto bode uvedená ISO norma bola vydaná aj pod „ANSI/NISO Standard Z39.85-2007 of May 2007 [NISOZ3985] a IETF RFC 5013 of August 2007 [RFC5013].“.

K bodu 7.6.4 – Obsah podľa písm. c) sa bežne nezobrazuje.

K bodu 7.12 a 7.14 – Oba dotknuté súbory sa nachádzajú v hlavnom adresári.

K bodu 70

K prílohe č. 5:

Formát CSV je určený na prenos údajov tabuľkovej formy v súboroch. Určený je pre tie situácie, kedy nie je možné (alebo vhodné) realizovať zápis údajov niektorou z „vyšších“ foriem (napr. XML/XSD, RDF). Formát umožňuje reprezentovať údaje tabuľkovej formy v súbore, kde riadky súboru zodpovedajú riadkom tabuľky a položky (stĺpce) tabuľky sú v rámci riadku oddelené špeciálnym znakom (čiarkou). CSV má však bez ďalšieho technického popisu určité nedostatky:

- štandardizačné dokumenty formátu CSV nestanovujú spôsob popisu údajov obsiahnutých v súbore (t.j. schému údajov), ani metadáta prislúchajúce tabuľke,
- formát nie je vhodný na priamy zápis binárnych údajov,
- špecifikácia formátu CSV ponecháva v niektorých prípadoch prílišnú voľnosť (napr. implicitný výber znakovkej sady).

Štandard v prílohe č. 5 sa zameriava na odstránenie práve týchto nedostatkov.

K bodu 2 – Uvedený návrh vychádza z kapitoly 6 špecifikácie UTF-8. Návrhom sa rozumie, že každý znak U+FEFF bude interpretovaný ako súčasť dát.

K bodu 4 – Návrh vychádza z kapitoly 2 bodu 3 špecifikácie CSV.

K prílohe č. 6:

Príloha č. 6 kopíruje metodiku rámcového európskeho programu STORK 2.0 (angl. názov metodiky je „D2.3 - Quality authenticator scheme“), ktorého cieľom je implementovať interoperabilný systém na rozoznávanie elektronickej identifikácie a autentifikácie na úrovni EÚ.

Ekvivalentnosť častí prílohy č. 6 voči metodike STORK je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

Časť prílohy č. 6	Ekvivalentná časť STORK
1.1	QAA 2.3.1
1.2	QAA 2.3.2
1.3	QAA 2.3.3
2.1	QAA 2.4.1
2.2	QAA 2.4.2

Vzhľadom na to, že metodiku STORK nemožno považovať za úplnú, niektoré body bolo potrebné čiastočne rozšíriť.

K bodu 1.2.1., písm. c) – pojem certifikát vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/93/ES, ktoré ho definuje ako „elektronické osvedčenie, ktoré spája dáta na overenie podpisu s osobou a potvrdzuje totožnosť tejto osoby“.

K bodu 1.2.3, písm. a) – kritérium QAA 2.3.3 sa v tejto časti zaoberalo iba e-mailovou adresou, avšak technologicky je možné poskytnúť obdobnú úroveň aj inou elektronicou adresou, napríklad kontom na sociálnej sieti alebo v niektorom informačnom systéme či aplikácii.

K bodu 1.2.3, písm. c) – v pôvodnom znení metodiky STORK sa odkazuje na elektronickej podpis, ktorý nie je kvalifikovaný, a to podľa odseku 10 článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/93/ES z 13. decembra 1999 o rámci spoločenstva pre elektronickej podpisy, čo je ekvivalentom elektronickej podpisu v podmienkach Slovenskej republiky.

K bodu 1.2.3, písm. d) – nie všetky vymenované možnosti sú použiteľné v národnom prostredí, avšak vzhľadom na zabezpečenie interoperability na medzinárodnej úrovni je potrebné vymenovať aj ostatné možnosti.

K bodu 1.3.2, písm. a) – v kritériu QAA 2.2.2 sa explicitne uvádza iba meno a heslo.

K bodu 1.4.4 – v pôvodnom znení metodiky STORK sa uvádza „je ekvivalentná úrovni „kvalifikovaný“ podľa prílohy II smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/93/ES“, čo je v slovenských podmienkach ekvivalentom uvedeným v tomto bode.

K bodu 2.2.1 – vymenované typy autentifikátorov by mali pravdepodobne zahŕňať aj technicky obdobné, avšak originálne znenie QAA 2.4.1 s takouto možnosťou neuvažuje, navrhované znenie sa v tomto prípade nerozširuje.

K bodu 2.2.5 a 2.2.6 – na účely elektronického podpisu sa chráneným úložiskom rozumie pojem podľa § 2 písm. i) zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise.

K bodu 2.2.6 – v pôvodnom znení metodiky STORK sa uvádza „hardvérové certifikáty, ktorých technické náležitosti sú v súlade s požiadavkami podľa prílohy I smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/93/ES“.

K bodu 2.3 – Vymenované typy útokov majú nasledovný význam:

- Uhádnutie je jednoduchý útok, pri ktorom sa útočník pokúša uhádnuť tajomstvo v komunikácii (napr. kryptovací kľúč alebo PIN). Tento útok funguje v prípadoch, keď je tajomstvo „slabé“, napríklad ak je heslo jednoducho uhádnuteľné s pomocou slov zo slovníka.
- Odpočúvanie siete je útok, ktorý je založený na sledovaní správ, ktoré prechádzajú cez komunikačný kanál, kadiaľ prechádzajú napríklad aj autentifikačné protokoly. Správy sa obvykle uložia s cieľom určitej off-line analýzy a z nich získané vedomosti sa následne použijú na spustenie útokov. Odpočúvajúci sa obvykle pokúša získať tokeny tak, že sa vydáva za ich prijímateľa.
- Únos relácie je útok, ktorý je založený na ovládnutí autentifikovanej relácie útočníkom, z ktorej následne získa citlivé informácie.
- Pri útoku typu odpoveď útočník opakuje alebo zdržuje prenos predtým zadržaných správ s cieľom získať prístup k citlivým informáciám. Jedná sa najmä o zneužitie správnej odpovede odoslaním z iného zdroja alebo jej pozdržanie napr. za účelom použitia neskoršieho škodlivého použitia.
- Útok typu muž v strede je forma aktívneho odpočúvania siete, pri ktorom útočník vytvára nezávislé spojenie s obetami a vymieňa medzi nimi správy tak, aby si mysleli, že sa rozprávajú priamo prostredníctvom privátneho spojenia, zatiaľ čo v skutočnosti celé spojenie kontroluje útočník. Útočník musí byť pri tomto útoku schopný zachytiť všetky správy, ktoré si dotknuté obe vymieňajú a nahradiť ich svojimi.

K bodu 2.3.2 – kritérium QAA 2.4.2 nedefinovalo presne určitú úroveň ochrany, preto sa táto definuje relevantne k ostatným variantom bezpečnosti autentifikačného mechanizmu.

K prílohe č. 7:

Príloha č. 7 nadväzuje na § 46e. Nakoľko existujú rôzne prípady, kedy poskytovatelia služieb poskytovali tzv. cloud computing, ktorý v skutočnosti ani kvalitatívne ani definične nezodpovedal tomu, ako má cloud computing a jeho architektúra vyzeráť, príloha má za cieľ zabezpečiť jednoznačnosť v prostredí verejnej správy nastavením určitých základných požiadaviek pre architektúru cloud computingu.

Vrstva dopytu operuje s objednávkami a vrstva poskytovania cloudových služieb s požiadavkami. Objednávka má v princípe ekonomický kontext, zatiaľ čo požiadavka má má v tomto návrhu technickú podstatu. Vrstva dodávania zdrojov riadi technický výkon cloudových služieb.

K bodu 3.1.1, písm. a) – konfiguračným modelom sa rozumejú implementačné detaily.

K prílohe č. 8:

Nakoľko protokol SAML je možné implementovať rôznymi spôsobom, účelom prílohy č. 8 je presnejšie popísať atribúty dátového prvku SAML assertion, ktorý bude použitý pre federovanie identít medzi autoritatívnym zdrojom identít (modulom IAM ÚPVS) a informačnými systémami verejnej správy, ktoré budú využívať informáciu o prihlásenej identite – takzvané multi-doménové „single-sign-on“. Štandardizácia bude znamenať prínosy pre občana prístupujúceho na rôzne informačné systémy verejnej správy použitím jednej sady autentifikačných prostriedkov, ako aj pre informačné systémy samotné, ktoré tak budú mať k dispozícii dôveryhodnú službu autentifikácie používateľa s parametrizovateľnou úrovňou istoty bez vopred nutnej synchronizácie identít.

Pre atribúty ActorIDSector a SubjectIDSector sa predpokladá existencia číselníka v gescii Ministerstva financií SR a pre atribút DelegationType v gescii Úradu vlády SR.

K prílohe č. 9:

Príloha č. 9 popisuje súbor metaúdajov, ktoré je možné dopĺňať k poskytovanému datasetu otvorených údajov, pričom optimálne je poskytovať úplný súbor metaúdajov podľa tejto prílohy.

K prílohe č. 10:

Techniky pre prístupné použitie Javaskriptu vychádzajú z medzinárodných smerníc organizácie World Wide Web Consortium (W3C), a to konkrétne techník na základe smerníc WCAG 2.0 (angl. Client-side Scripting Techniques for WCAG 2.0). Ekvivalentnosť častí prílohy č. 10 voči týmto technikám je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

Technika podľa prílohy č. 10	Ekvivalentná technika WCAG 2.0
1	SCR1
2	SCR2
3	SCR4
4	SCR16
5	SCR18
6	SCR19
7	SCR20
8	SCR21
9	SCR22
10	SCR24
11	SCR26
12	SCR27
13	SCR28
14	SCR29
15	SCR30
16	SCR31
17	SCR32

18	SCR33
19	SCR34
20	SCR35
21	SCR36
22	SCR37

Predpokladá sa, že k uvedenej prílohe budú v budúcnosti metodicky vydané príklady kódu a spôsoby samotestovania.

K bodu 14.4 – Zameraním kurzora sa rozumie miesto, kde sa aktuálne v obsahu webovej stránky nachádza používateľská interakcia.

K článku II

Pre nové požiadavky sa zavádza obvyklé ročné prechodné obdobie.